

20.KAMU KALİTE SEMPOZYUMU RAPORU (ÖZET)

Yeni Dönemde Ekonomi Yönetimi

Bu oturumda söz alan Prof. Dr. H. Hakan Yılmaz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle, ekonomi yönetimi ve bunun tamamlayıcısı olan mali yönetim sürecinde kurumsal olarak önemli bir değişim sürecinin başladığına dikkat çekti. Ekonomi yönetimi ile uyumlu bir "kamu mali yönetiminin" yönetsel başarı açısından kritik role sahip olduğunu belirten Yılmaz, devleti kaynak tahsisi ve kullanımı açısından iyi yöneten ülkelerin ve hükümetlerin daha başarılı olduklarını, uluslararası rekabet ve refah gücü anlamında ilerleme kaydettiklerini ifade etti. Yılmaz konuşmasında, temsili demokrasilerde bütçe hakkı meselesine değinerek, bu hakkın devletin nerelere ne kadar harcayacağı ve halkın ya da onun adına karar vermeye yetkili organların söz sahipliğiyle yakından ilintili olduğunu söyledi. Parlamenter sistem ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi arasında bütçe onay ve denetim süreci açısından oluşan farklılıkları vurgulayan Yılmaz, değerlendirme ve tartışma noktaları olarak şunlara işaret etti:

- Bütçenin parlamentoda kabul edilmemesi ve bütçede ödenek artışlarına ihtiyaç duyulması halinde sürecin nasıl çalışacağı açık değildir.
- Başkanlık sistemlerinde parlamentoların özellikle komisyonların çalışması kamu gelir, harcama, varlık ve yükümlülüklerinin yönetiminin siyasi hesap verme sorumluluğu temelinde önemli görülmektedir.

Yılmaz konuşmasını İngiltere ve ABD'deki kamu mali yönetimi sürecindeki uygulamalardan örnekler sunarak ve Türkiye kamu mali yönetimindeki risklere dikkat çekerek sonlandırdı.

Oturumda söz alan diğer konuşmacı Prof. Dr. İbrahim Attila Acar, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde bütçede etkinlik ve hesap verebilirlik temasına değindi. Bütçenin etkinliği, hesap verebilirliği ve kritik başarı faktörlerinin, en başta uygulayıcıların başarısı ve hesap vermesi bakımından önem arz ettiğini ifade eden Acar, katılımcılık ve idari sorumluluk çerçevesinde oluşturulan bütçe üst metninin, güçlü ve zayıf yanlarının bir süre daha tartışılmaya devam edeceğini belirtti. Mali yönetim ve mali planın oluşturulmasında demokratik katılımın önemine dikkat çeken Acar, bu süreçlerde hukuki meşruiyetin tesis edilebilmesi için, tabanını toplumsal ihtiyaç ve taleplerin oluşturduğu demokratik siyaset çerçevesinin gerekliliğine vurgu yaptı.

Yeni Dönemde Hukuksal Alan

Anayasanın pek çok maddesindeki değişiklikle daha önce Bakanlar Kurulu'nca kullanılacağı belirtilenler ve başkaca yetkilerin artık Cumhurbaşkanı tarafından kullanıldığını ifade ederek sunumuna başlayan Doç. Dr. Cenker Göker, daha önce Bakanlar Kurulu'na tanınmış olan vergi, resim, harç vb. mali yükümlülüklerde değişiklik yapma yetkisinin dönüşerek Cumhurbaşkanına verildiğini söyledi. Anayasa'nın 104.maddesinde yapılan değişikliğin dikkatle incelenmesi gerektiğine dikkat çeken Göker, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle yepyeni bir uygulamayla karşı karşıya olduğumuzu, yürütmeye ilişkin konularda Cumhurbaşkanının kararname çıkartabileceğini; fakat temel haklar ve siyasi haklarla ilgili hususlara ek olarak kanunda açıkça düzenlenen hususlarda kararname çıkartamayacağını belirtti. Göker konuşmasını, "Görüldüğü üzere Cumhurbaşkanı'na Anayasa ile verilen yetkiler, yürütme organının yapısını kökten değiştirdiğinden araştırmacılar ve hukukçular için yeni birer inceleme alanı oluşturmaktadır" sözleriyle noktaladı.

Yargıda Hedef-Süre Uygulaması

CEPEJ (Avrupa Adaletin Etkililiği Komisyonu) tarafından 2007 yılında uzun süren yargılamalara yönelik çalışmalar yapmak üzere SATURN Merkezi (Study And Analysis of Judicial Time Use Research Network) adı altında bir çalışma başlatılmıştır. SATURN Merkezinin amacı, zaman yönetimi konusunda bilgi toplamak ve makul süre içerisinde adil yargılanma hakkını ihlal etmelerinin önüne geçecek politikaların uygulanmasını sağlamaktır. Ülkemiz yargı organlarında hedef-süre belirlenmesi çalışmalarına CEPEJ ve SATURN Merkezi projeleri kapsamında başladığını belirten Adalet Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanı Ertuğrul Çekin, gelinen aşamada hedef sürelerin bilişim sistemi üzerinden takip edildiğini ve uygulamaya, mahkemelerde 03.09.2018; soruşturma aşamasında 01.10.2018, vatandaşlara ise 01.01.2019 tarihinden itibaren hedef süreler bildirilmeye başladığını söyledi.

Artık Görevi Yapmak Yetmiyor

Konuşmasına dönüşüme/değişime adaptasyonun öneminden dem vurarak başlayan Bimser Çözüm Genel Müdürü Gökhan Ergun, "Adapte olmayan ayakta kalmaz" kuralı her geçen gün daha da sert bir havaya bürünüyor, çünkü değişim hızlandı. Her gerektiğinde, değişime/dönüşüme adapte olabilmek için yeni sistem çalışmalarına girmekten ziyade, yeni düzene hemen uyum sağlayacak esnek ve akıllı sistemlere sahip olmak zorundayız" dedi. Operasyonel sistemlerin artık tek başlarına bu amaca hizmet edemeyeceğini, onların yerine verimlilik

sistemleri kurmak ve bunlara süreklilik kazandırmanın önemli hale geldiğini belirten Ergun, bu konuda son dönemde yazılımların oldukça ön plana çıktığını söyledi.

Kamu Kurumlarında Dijitalleşme: İyi Uygulama Örnekleri

'Devlet Muhasebesinde Dönüşüm' başlığıyla oturumun ilk sunumunu gerçekleştiren Arif Yıldırım, "5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde tanımlanan kamu mali yönetim sisteminin etkin bir şekilde işlemesi için ilgili süreçlerin bilişim teknolojileri ile desteklenmesi tartışmasız bir zorunluluktur" dedi. Konuyla ilgili olarak bugüne kadar önemli mesafeler alındığını; ancak birden fazla düzenleyici otorite ve kamu idaresinin yetki ve sorumluluk alanı içerisinde olan bilişim sistemlerinin bütünleşik iş süreci tanımı noktasında yetersiz kaldığını ifade eden Yıldırım, sorunun Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi'nin (BKMYBS) devreye alınmasıyla çözülmeye çalışıldığını söyledi. Yıldırım ayrıca BKMYBS Proje Hedeflerinin, ortak veri sözlüğü, uçtan uca entegre iş süreçleri, yaygın e-belge kullanımı, katma değerli uygulamalar (e-fatura, e-denetim, e-tedarik) olduğunu aktardı.

Oturumun ikinci konuşmacısı olan Ahmet Yapıcı, sunumunda e-Devlet Kapısının kuruluşundan itibaren gelişen hizmet çeşitliliği, kullanım sayıları ve kullanılan teknolojilerde yaşanan değişimler ile e-Devlet Kapısında gelinen son durum hakkında önemli paylaşımlarda bulundu. e-Devlet Kapısı'nın amacını "Kamu kurumlarının daha nitelikli ve çok sayıda e-Devlet hizmetini, daha kısa zamanda geliştirmesine katkıda bulunmaktadır" şeklinde özetleyen Yapıcı, e-Devlet kapısında şu an 42 milyonun üzerinde kayıtlı kullanıcıya 4.575 başlıkta hizmet sunulabildiğini belirtti.

Yükseköğretimde Kalite ve Kurumsallaşma

Panel başkanlığını Prof. Dr. Muhittin Acar'ın yaptığı ve YÖKAK Başkan Danışmanlarından Dr. Tuba Canvar Kahveci'nin konuşmacı olarak katıldığı oturumda, yükseköğretimde kalite yönetimi yaklaşımları tartışıldı. Bir yükseköğretim kurumundaki kalite yönetiminin ana çerçevesini liderlik ve kurum kültürünün oluşturduğunu söyleyen Canvar Kahveci, bu kültürlerin stratejik yönetim ve sürekli iyileştirme ve kurumsal öğrenmeyle desteklenmesi gerektiğini ifade etti. Konuşmasında YÖKAK'ın kurumsal dış değerlendirme yaklaşımını da değinen Canvar Kahveci, kurum iç değerlendirme raporuyla saha ziyaretine gidilerek üniversitelerin kurumsal yönetim, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, topluma hizmet ve destek hizmetleri açısından değerlendirildiğini ve sonuçta üniversiteye kurumsal geribildirim raporu verildiğini belirtti.

EFQM Mükemmellik Modeli ve Kurumsallaşma

Dr. Suat Akgül konuşmasında "Toprak, Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü olarak EFQM Mükemmellik Modeli ile faaliyetlerimizi kişilerin varlığına bağımlı olmadan sürdürebilmek ve geliştirebilmek için bir yapının oluşturulması, müşterilerimize yüksek nitelikte hizmet sunarak uluslararası düzeyde kabul gören bir enstitü olmayı hedefledik" dedi. Akgül, 2014 yılında başlattıkları mükemmellik yolculuğunda ilk olarak özdeğerlendirmelerini yaptıklarını, çıkan iyileştirmeye açık alanlar kapsamında görev tanımlarını belirledikten sonra iş süreçlerini tanımlayarak ve müşteri memnuniyet anketleri oluşturarak devam ettiklerini belirtti. Ardından 2015 yılında stratejik plan hazırlama çalışmalarını başlattıklarını ve bu kapsamda iç ve dış paydaş görüşlerini aldıklarını ifade etti.